

BÁCSMEGYEI NAPLÓ

Elofizetési árak:
Égész évre 12 kor., fél évre 6 korona
negyed évre 3 kor.

POLITIKAI NAPILAP
MEGJELENIK NAPONKINT REGGEL, KIVÉVE HÉTFŐN.

Szerkesztőség és kladóhivatal
KLADEK és HAMBURGER könyvnyomdája
Batthyány-utca 3. sz.

Kereskedelmünk.

Tekintsük csak a hazai kereskedelem állapotát Kereskedelmünk helyzetére szomorú világot vetnek az arányaiban is szokatlanul nagy fizetésképtelenségek, melyek előidézését a politikusok a politikai helyzet rendkívüliségében látják.

Minden politikai szemponttól eltekintve, annyi bizonyos, hogy az osztrák nagykereskedelem csak Magyarország előtt nagy, mert bebizonyosodott igazság, hogy az osztrák ipar és kereskedelem erőtlén arra, hogy a nyugati országok nagyiparával fölvegye a versenyt. Így aztán szinte örvöngő könnyelműséggel vetélkedik osztrák az osztrákkal, csak hogy portékáját Magyarországon elhelyezni tudja.

A fizetésképtelenségi esetek csődügyek részleteinek kutatásával megdöbbentő bizonyosságait találjuk az osztrák gyárosok egy nagy részének csalárd manipulációjára vonatkozólag. És hogy ezekkel szemben, kik a bűnös esetek előidézői, tehetetlenül állunk, mert hiszen éppen ők állanak felperesként, hitelezőként a bíró előtt, amikor a könnyelmű hitelezéssel rábeszéléssel vásárlásra ingerlő készségükkel elszedített áldozat nevének elvesztésével, szabadságvesztéssel, börtönnel bünhődik mások bűneiért.

Ezekből telik ki az egyik csoportja a szomorú eseteknek.

A másik csoport meg azokból, kik közvetve áldozatai az előzőeknek. Tisztességes, régi kereskedők, kik nem bírják felvenni a versenyt azokkal, kik csak, hogy egyik napról a másikra, úgy ahogy élni tudjanak, hogy a minden pillanatban beállható veszedelem, bűnös manipulációk felderítése előtt még valamit összeharcsolhassanak, áron alul vesztegetik áruikat — tisztességes kereskedők, kik pontosan meg is fizetik az eladásra került árukat és nem versenyezhetnek szédelgő és szédelgésre

készített firmákkal, a tönk szélére jutnak.

Kétes existenciájú kereskedők olcsó, majdnem a barbárságig kegyetlen kevés fizetésű személyekkel dolgoznak. A társadalomnak igen számottevő tagjai, a kereskedő segédek Budapesten a nyomor minden fázisain keresztül vergődnek s ahelyett, hogy e fényes város és igényei után joggal követeltető kereskedelmi ismereteket szerezne itt a vidékről beözönlő fiatal segédek sokasága — a fővárosban elzüllik, mert el kell züllnie. A fizetést a szolgai munkára szerződöttetett intelligens ifjú véres verejtékkel szerzi, dolgozik egy pár hatosért — tisztességből. A másik osztály is dolgozna — de munkát nem kap. A kereskedelmi alkalmazottak egyesülete nem tudja ellátni a jelentkezők igényeit.

Neves, cégjegyzett és előkelő kereskedők felszólamlását, ankétjét és tiltakozását kérjük e dolgan, mert a piszkos konkurrenciája oka a segédek nyomorúságának is

A csőd, az üzletbukás okát látjuk a könnyelmű vevőkönzés hitelezésében is. Nálunk ez a kényelmes adás-vevési mód, valósággal elfajult, melyet különben a hivatalnoki kar igénye és rendezetlen fizetési viszonyai is istápolnak. A részletfizetési hitelezés tönkre juttatja a kereskedőt, a hivatalnokot is, mert se az egyik, se a másik nem nézi kitől vesz és kinek ad. Az üzletbe bele megy könnyelműen a kereskedő, a hivatalnok egyaránt.

Ezek javarészből a csődök előidézői.

A baj lokális kiirtására első sorban mindenütt kérlelhetetlen összetartásra és arra van szükség, hogy azokat a gyárosokat bojkottálják, melyek könnyelmű hitelezéssel, szédelgő cégek támogatásával a piac ártalmára vannak. Kiméretlen szigorral csinálják meg a szabott árak és a nincs hitel rendszerét.

A szabadkai országos iparos kongresszus.

Megirtuk már, hogy a központi bizottság és a szabadkai helyi bizottság együttes értekezlete elhatározta hogy a kedvezőtlen politikai viszonyok dacára is megtartják a szeptember 8., 9. és 10-re kitűzött országos kongresszust. A központi bizottság ezen alkalomból a következő felhívást bocsátotta ki:

„A Szabadkán, folyó évi szeptember 8., 9. és 10. napjain tartandó VII. országos ipartestületi gyűlésre kibocsátott meghívónk alapján már eddig is, jóval a jelentkezésre kitűzött határidő letelte előtt, tömegesen érkeztek be hozzánk az ország minden vidékének ipartestületei részéről a kongresszusra való részvételre vonatkozó bejelentések. Ugy a jelentkezések számából, mint egyéb jelekből következtetve, a hazai kézműiparosság körében olyan általános és lelkes érdeklődés mutatkozik a kongresszus iránt, hogy annak teljes erkölcsi súlya és sikere máris biztosítottak vehető és joggal remélhető, hogy mostani országos gyűlésünk még teljesebben és még impozánsabb módon fogja a hazai iparosok vélemény akaratát kifejezésre juttatni, mint az eddigi kongresszusok.

És erre a mostani körülmények között nagyobb szükség is van, mint eddig bármikor. A hazai kézműiparosság két régi, életbevágó követelése: a gazdasági függetlenség és az ipartörvény revíziója — eddigi iparosgyűléseink programjainak két legfontosabb pontja — olyan közel van a mevalósuláshoz, amint azt nem nagyon régen még alig remélhettük. E két követelést — a mely az iparosgyűlésekből kiindult agitáció révén vált országos követeléssé, s a mi folytonos sürgetésünk révén hódította maga részére a nemzet közvéleményének összes, számottevő rétegeit — sohasem volt még alkalomunk nagyobb nyomattal és több gyakorlati haszonnal hangoztatnunk, mint most.

Ezekhez járul még az iparosság érdekeit érintő fontos kérdések egész sorozata — a melyre nézve utalunk a szétküldött meghívóra — s a mely kérdésekből csupán a munkásmozgalmakkal szemben való állásfoglalást és az iparosérdekeknek a parlamentben való hatásosabb képviselését emeljük ki. Mindezek kívánatossá, sőt elengedhetetlenné, az ország mostani közállapotai pedig egyenesen sürgőssé teszik az iparosközvélemény megnyilatkozását. Ettől a megnyilatkozástól sok, reánk nézve égető életkérdés tisztázását várhatjuk és ezt

nem tehetjük függővé a politika alakulásától, egyrészt azért, mert a mi feladatunk nem a politizálás, másrészt mert az országos ipartestületi gyűlés a maga kívánságaival nem kénytelen a kormányhoz fordulni, hanem — a mint eddig is megtette — közvetlenül a törvényhozás kapuján kopogtathat és ha valaha, úgy most lehet reá alapos reményünk, hogy nem fog hiába kopogtatni.

A központi bizottság elnöksége tehát az elmondottakat fontolóra véve, a szabadkai helyi bizottság kiküldöttjeivel folytatott megbeszélés után úgy határozott, hogy a kongresszus elhalasztására vonatkozólag bizonyos oldalról felmerült óhajtatást mellőzi és az országos gyűlésnek szeptember 8., 9. és 10. napjaira történt egybehívását fenntartja.

Kérjük a tek. Előljáróságot, hogy ezekben adott felvilágosításunkat tudomásul venni és a kongresszusra küldendő képviselőit — a már megküldött bejelentő iv felhasználásával — augusztus 15-ikéig okvetlenül bejelenteni méltóztatassék.

Megjegyezzük még, hogy amennyiben az ipartestület vagyoni viszonyai a kebelbeli tag által való képviseltetés költségeit nem bírják el, joga van a testületnek képviselőre valamely Budapesten, vagy Szabadkán lakó központi bizottsági tagot, esetleg a kerület országgyűlési képviselőjét is felkérni.

Végül van szerencsénk közölni, hogy az indítványok beküldésére kitűzött határidőt, több oldalról nyilvánult óhajtatásra, augusztus 15-ig meghosszabbítottuk; kijelentjük azonban, hogy a meghosszabbított határidőn túl netán beérkező indítványok figyelembe vehetőek nem lesznek. A hazai ipartestületek központi bizottsága nevében:

Dr. Soltész Adolf,
jegyző.

Thék Endre
elnök.

Ujvidék és a nemzeti ellenállás.

A bács megyei törvényhatóságok közül még csak Ujvidék volt hátra, hogy kivegye részét a nemzeti küzdelemben. Tegnap azonban ő is csatlakozott a nemzeti ellenállás harcosaihoz. Határozatát tegnap délután megtartott közgyűlésén hozta meg, amelyről a következő tudósítás érkezett:

Ujvidék város törvényhatósági bizottsága ma délután négy órakor rendes közgyűlést tartott, amelyen Balla Árpád a függetlenségi párt elnöke radikális hangú indítványt terjesztett elő a nemzeti ellentállás

Dr. Heiszler J. orvostudor
Vizgyógyintézete
Szabad u. Mária-Terézia park, Vasút mellett

Gyógy módok: massage, vizcúra, szénasavas fürdők (nauheimi).
Villanyozás, továbbá orvosi tornó
Telefon 211 sz.
Prospectus
Javalva van: az idegbetegségeknél mint: idegesség, hysteria, főfájás, és szedülésnél
A légző szervek betegségénél: tüdőhurut és nehéz lézésnél (asthma). — Gyomor és bélbajoknál: székrekedésnél. — Szív bajoknál: szénasavas fürdők (nauheimi). Rheuma és köszvénynél. Mérsékelt árak. Nyáron át frissítő fürdők.

ügyében. Az indítványhoz minden politikai párthoz tartozó bizottsági tag hozzájárult, sőt a szerbek nevében dr. Gavanszky Tivadar pótindítványt is fűzött hozzá, amelynek veleje az, hogy a kormány a magyar nemzet és nemzetiségek közt faji háborút kíván szítani, amely szándéka megtörni a nemzetiségek hazafias érzésén. Minden erőnkkel rajta kell lennünk, hogy e téren tökéletes legyen az egyetértés, hogy Magyarország összalakossága tömör falankszéként álljon szemben bármely oldalról jövő támadások ellen. A közgyűlés az összes indítványokat nagy lelkesedéssel és egyhangulag elfogadta.

Péter Pál főispán örömet fejezte ki, hogy a törvényhatóság ily férfiasan és egyértelműen állt a nemzeti ügy védelmére. A közgyűlés határozatát városszerte nagy lelkesedéssel fogadták.

A helyzet.

(Saját tudósítónktól).

Budapest, augusztus 4.

Az események központjában most a szabadelpvűpárt mozgalma áll. Ennek kapcsán élénk feltűnést kelt a P. L. mai cikke, mely helyteleníti a kiválást és egyedül a kibontakozásnak azt a módját tudja elképzelni, hogy alakuljon egy tiszta 67-es többség. Ennek — ugymond — a király a legmesszebbmenő katonai követeléseket is hajlandó volna megadni, mert ezzel szemben teljes biztonságban látná a dualismus összes attributumait.

Függetlenségi képviselők között a rendes déli korzón élénk megbeszélés tárgyát képezte ez a cikk s mindannyian az volt a véleménye, hogy ebből aligha lesz valami, mert Bánffy és Andrassy semmiesetre sem hajlandók a koalíciót cserben hagyni.

Bánffy Dezső még tegnap este érkezett Tisza-Dobra, tanácskozott Andrassyval és ma 10 órára visszatért Budapestre.

Mint illetékes forrásból értesülünk, valószínű az a hír, hogy Justh Gyula aug. 18-án diszebedet ad.

A megölt nevelőanya.

Rémes gyilkosság történt az erdélyi Tordán. Két asszony Opra Tódorné és ennek anyósa: Kimpiánné megfojtották Opráné nevelőanyját, Bács Tamásné.

Az eset részletei a következők:

Bács Tamás és neje, tordai lakosok, évekkor ezelőtt az asszony öt éves kis unokahugát, Russ Annát örökbe fogadták, kit, midőn már nagy leánynya cseperedett, egy Opra Tódor nevű tordai legényhez erőltetett feleségül nevelő anyja. Állítólag Bácsnének ezzel az emberrel előbb már viszonya volt s így közelében akarta tartani. Idő folytán az öregek, kik jó helyzetbe jutottak takarékoságuk folytán, a város szélén levő, ugynevezett „major” gaz-

daságuk egy részét rájuk kebelezték a fiatalokra, a haszonélvezet egy részét kötvén ki maguknak.

Később az öreg Bács egy férjezett leány-rokonára is irattak egy részt, ki férjével, Miklós Sándor sórral be is költözött a nekik ajándékozott házacskába, mely alig 50—60 lépésnyire feküdt Oprák házához. Oprák féltek, hogy Bácsék még több előnyben is fogják részesíteni Miklósékát, sőt mikor a veszekedések kikerülése végett Bácsné Miklósékhoz költözött át, még jobban elmérgesedett a dolog. Az ősz folyamán Opra édes anyja, Kimpián Juoné szintén Opránéhoz költözött, folyton szitotta a viszály tüzeit. Bács, nejétől külön, még mindig Opráéknál lakott, de nem volt képes megakadályozni a folytonos veszekedéseket, melyek az utóbbi időben napirenden voltak.

A vagyon, illetve haszonélvezet korlátlan bírása vezette az Opracsaládot arra a végzetes elhatározásra, hogy a kardos és rendkívül takarékos Bácsné, ki minden manipulációjuknak utjában állott eltegyék láb alól. Legutóbb arra kérték, hogy kölcsön felvétele végett egy nyilatkozatot irjanak alá Bácsék, de erre ezek nem voltak hajlandók. Oprák többször megfenyegették Bácsné, sőt Kimpiánné még azt a kijelentést is tette, hogy a keze által fog meghalni.

Vasárnap este Kimpiánné Szindre távozott, Opra pedig a gyulafehérvári vásárra ment egy lovat eladni, azonban ez mind tervszerűnek látszik. Tudták, hogy Bácsné pitymalatkor kimegy a gyümölcsösbe hullott gyümölcsöt szedni. Opráné és Kimpiánné, ki az éj folyamán Szindról visszatért, utánna mentek és heves dulakodás közben megfojtották Bácsné. Miklós Sándorné, kinek férje a bányánál éjjeli szolgálatban volt, hallotta a segélykiáltásokat. Hallotta, mikor Bácsné kiáltotta:

— Anikó, ne öl meg.

Nem mert odamenni, hanem Oprák házához szaladt, hol csak az öreg Bács aludt. Verni kezdte ablakát. Nagynehezen felköltötte s ekkor még mindig hallotta a hörgő kiáltásokat. Ezzel visszaszaladt házukba. Bács pedig sietett a kertbe neje keresésére. Nagysokára megtalálta a kukoricásba behuzva, de már halott volt. Időközben Kimpiánné Szindre távozott vissza, Opráné pedig házukba sietett be.

Az esetről a rendőrség tudomást szerzett, a reggel hazaérkező Oprát nejevel együtt letartóztatták, este pedig Kimpiánnét fogták el. Oprát, ki az alibit elfogadható módon igazolta, szabadlábra helyezték, Opránét és Kimpiánnét, kik jórészt beismerték bűnös tetteiket, az ügyészségnek adták át, honnan a legszigorubb vizsgálatot indították meg.

HIREK

TÁJÉKOZTATÓ.

Szabadkai közkönyvtár és muzeum. Nyitva szerdán és szombaton délután 3-tól 5-ig. Vasárnap délelőtt 9-től 12-ig.

Augusztus 6. A szabadkai kath. legényegylet házi mulatsága saját helyiségében. Országos vásár. Ujvidéken augusztus 12. 13. 14-dikén.

Szeptember 2. A szabadkai kör műkedvelő előadása a Keselyű szobor alapjávrá. Szeptember 8. 9. 10. A VII. országos iparegyesületi gyűlés Szabadkán.

— A gör. kel. egyház köréből. Popovits Bozsidar ujvidéki gör. kel. plébánost a verseci szerb hitközség esperessé választotta meg. Az esperes most foglalja el új állását.

— Bácsmegeiek az interparlamentaris konferencián. Az ezidei interparlamentaris konferenciára eddig a következő bácsmegeiek jelentkeztek: Vermes Béla és neje (Szabadka), Piukovich József (Szabadka) dr. Rajk Aladár (Baja).

— A tabla köréből. A szegedi kir. tabla elnöke dr. Herke Ferenc csongrádi járásbírósi díjtalan joggyakornokot a vezetése alatt áhó ítélőtábla kerületébe díjas joggyakornokká nevezte ki.

— A tüdőbetegek gyógyítóháza. A József kir. herceg Szanatórium Egyesület kiírta a pályázatot a gyulai városerdőben száz szegénysorsu tüdőbetegek felvételére szolgáló gyógyítóháza, melynek terveit Cigler Győző, a genialis tervező készítette. A gyulai szanatórium építési tőkéje három évi hangyaszorgalmu gyűjtés eredményeként együtt van és az agilis egyesület már is arra irányozza figyelmét, hogy az ország más vidékeinek állítson föl szanatóriumokat. Az a széleskörű érdeklődés, melyet az egyesület támasztott, az a páratlan fölkarolás, melyben a magyar urnők részesítettek az egyesületet, abba a helyzetbe hozza őt, hogy tíz éven belül még négy szanatórium felépítésének programját tűzte ki. Természetes, hogy e szép szándék csak akkor lesz megvalósítható, ha a társadalom mostani érdeklődése nem lankad és az egyesületnek nálunk is minél több taggal megalakul a szanatórium bizottsága. Hisszük is, hogy a kezdeményezési hivatott tényezők a cselekvés terére lépnek még ott is, ahol eddig misem történt.

— A ludasi új temető. Említettük már, hogy a tanács bizottságot küldött a megtelt ludasi temető helyett alkalmas új temetőzési hely kijelölése végett. A bizottság tegnap szállt ki a helyszínére s a legrégebb temetőt találta az új temető céljaira legmegfelelőbbnek. A bizottság olyan értelemben terjeszti a tanács elé javaslatát, hogy a régi temető körülárkoltassék és fákkal vételessék körül. A temetőben porladó emberi maradványokat pedig egy lábnyival mélyebben fogják elhantolni.

— Halálozások. Orbán Károly államvasuti osztályvezető főmérnök tegnap délután Zentán 56 éves korában hirtelen elhunyt. Váratlan halála nagy megdöbbenést keltett, mert ugy polgártársai, mint hivatalnoktársai körében általános becsülésben volt része. Az alárendelt hivatali közegek pedig valóságos atyjukat siratják benne. Temetése holnap délután lesz. — Hévízy Antal kereskedő tegnap délután hosszas szenvedés után 23 éves korában elhunyt. Temetése holnap délután 4 órakor lesz.

— Nagy a szárazság. Fullasztó a hőség, tarthatatlan a meleg, evvel

üdvözlik egymást az udvariasság minden szabálya ellenére az emberek. És otthonukban elhánva minden levethető ruhadarabot, kényelmes pongyolában türik a türethetetlen — hőséget. Mintha csak a tavalyi nyár ismétlődne: állandó változatlan meleg, hűvös szellő nélkül, eső nélkül és hiába az uszoda, hiába minden más, izzad az emberiség szörnyűképen és nem talál enyhet, vigasztalást. Naponkint 44—48° C. a légszintje izzik a levegő, melyet még egy kis szellő sem tesz hűvösebbé. A nagy meleggel pedig velejár a nagy szárazság is. Nincs termény mely meg ne érezne máris ennek rendkívül káros hatását. A szőlő összetöprődik, elveszti nedűjét, — megéri idő előtt, de összeszáradván természetesen alig lesz nedvtartalma. A kukorica is megéri a nagy szárazságot, mert éppen most lenne hosszabb, tartós esőre szüksége. A baj pedig napról napra inkább növekszik s nincs semmi kilátásunk, hogy az idő megváltozzék, felhőtlen derült égbolt mosolyog Hugária fölött, melyen ott ragyog az izzó, perzselő tűzgömb, a Nap.

— A szállodák tolvaja. Több helybeli nagyobb szállodában már hónapok óta észrevették, hogy nagyobb mennyiségű ingóságok s élelmicikkek tűnnek el. A nyomozás már hosszabb idő óta folyik, de csak tegnap vezetett eredményre. A titkos rendőrök a tolvajt elfogták egy házi szolgáló személyében, aki a Nemzeti és Bárány-szállodákat, továbbá az Otthon-kávéházat dézsmálta meg rövid ideig tartó szolgálati ideje alatt. A lopott holmit egy cselédleánynál találták meg, aki az összes ingókat elrejtette a lakásán. Edényt, egy halom tányért, üvegeket, gyertyát, cukrot, kávé, zsirt, s más kávéházi és vendéglői felszereléshez tartozó ingókat találtak meg. A nyomozást erélyesen folytatják tovább.

— A Sugovica halottja. Szerdán délután 5 óra tájban, Vitztum József bajai hentesmester lovait usztatni mentek Szentpéteri Sándor hentessegéd és a hentes inasa a Sugovica szeremlei vámsorompó alatti részébe. Usztatás után Szentpéteri egyet gondolt és mint mondá „leöblíti magát” a kellemes vízben. Uszni azonban nem tudván egy mélységbe került és az inas szemé látára a vízbe fulladt. A szerencsétlen 19 éves legény a mezőturi községi végrehajtó fia.

— Baleset az asszony butonjai miatt. Zentáról jelentik ezt a jóízű esetet: A mult napokban egyik zentai kereskedőnek szüksége volt nagyobb összeg pénzre s mivel azt hirtelenben nem tudta előteremteni, bevitte felesége, gyémántos fülbevalóját Szegedre elzálogosítás végett. Szabadkán és Szegeden a közel mult időben több család lakását feltörték mig azok a fürdőben tartózkodtak s nagyobb mennyiségű ékszereket elloptak onnan. A rendőrség körözést rendelt el a tettesek ellen s egyben értesítette a városban levő zálogháztulajdonosokat is, hogy ha elzálogosítás végett valaki jelentkezik, kísérik figyelemmel. A mi kereskedőnk szerény külsőjével mikor

Minden üzlet

a mely szép csinos és hatásos

reklámokat

akar az forduljon teljes buzalommal =

Kladek és Hamburger

villamerőre berendezett könyvnyomdájához.

megjelent a zálogházban a gyémánt fülbevaló elzalogosítása végett, feltűnt a tulajdonosnak s míg ő az ékszereket vizsgálta, addig értesítette az esetről a rendőrséget, ahonnan egy detektív azonnal meg is érkezett s a gyanúsított kereskedőt letartóztatta és bekísérte a rendőrkapitánysághoz itt igazolásra szolitották fel, de mivel magát igazolni nem tudta senkivel, a szegedi rendőrkapitányság táviratilag kérdezősködött a zentai kapitányságnál a kereskedő felől s csak mikor kielégítő választ kapott, bocsátották szabadon. Ebből az a tanulság, hogy az asszony gyémánt fülbevalóihoz szentségtelen kezekkel ne nyulj.

— **A kútásó balesete.** Tikvicki János kútásó tegnap délután egy társával kutat tisztítottak. Mialatt Tikvicki a kútban tartózkodott, társa egy vödröt eresztett le a kútba, amely a mélységben levő munkásnak fejét érte és azon súlyosabb sebet ejtett. A mentők látták el az első segélyvel.

— **Ékszerlopás.** Győről táviratilag értesítették rendőrségünket, hogy ott Arany Béla kárára ismeretlen tettes egy gyémántkőves női melltűt és egy arany brostűt elloptott.

— **Ismeretlen házi tolvaj.** Budanovics Ferenc helybeli szuró panaszt tett a rendőrségnél, hogy mult hó 27-én távolléte alatt lakásáról két női felöltőt és két kendőt elloptak s tegnap 48 korona készpénz tűnt el szobájából. Alapos a gyanuja, hogy házában járatos egyén az eddig ismeretlen tolvaj.

— **Ha jól és olcsón akarjuk szükségletünket beszerezni, cipő, kalap, fu öltönyök, uri és női divat cikkekben, úgy forduljunk, a jóval megnagyobbított Versenyáru üzlethez Szabadka, papucs piac.**

Pillanatnyi felvételek Karlsbádban.

— Saját tudósítónktól. —

Karlsbad, aug. 4.

Öt világrészről idesereglett emberek képezik a fürdővendégeket, kik hűségesen isszák hol a »Mühlbrunn«, hol a »Sprudell«, hogy enyhülést találjanak gyomor bajukra vagy csúszos bántalmaikra.

A vendégek nagy része magyar, akik nagyon is jól érezhetik itt magukat, mert számuk évről-évre szaporodik.

Érdekes vendégei is vannak bőven a fürdőnek. Így a többek között a portugálok királynéja is itt van. Csunya vörös asszony, de alakja magas nyulánk és fejedelmi. Gyalog nem jár, hanem kocsin vagy pedig a gyaloglók között egy kis kétkerekű kocsin, amely előtt egy jámbor szamárt baktat.

A minap, mikor ilyen kocsikázás alkalmával haladt, azt mondja egy Miskolcra való honfitársunk a másikkal: »Ez a vörös zsidóasszony is otthon bizonyára nem számár által huzott kocsin megy sétálni.« Mire azonban felvilágosították, hogy ez a nő a portugálok királynéja, azt jegyzé meg, hogy hogyha ő volna a királyné, hát legalább is négy lóval huzatná magát.

Bécsnek polgármestere is itt jár-kál és bizony a »schöner Karl«, mint ahogy őt nevezik, már nem olyan szerény, mint egy királyné. Őkelme szereti a feltűnést és ha nem veszik észre, hát tesz róla, hogy föltűnjék. Nagy udvarral és csak a beavatottak tudják, hogy a kísértő udvar legna-

gyobb része vasmarku. szemes bécsi detektív, akik a »szeretett« polgármester testi épségére vigyáznak, nehogy kár essék benne. A mult napokban az »Alte Wiese«-n állodált egy színésznővel s egy amatőr fényképész megörökítette e nagy pillanatot. Mikor e kép elkészült és egy kirakatba került, nagyon bosszankodott miatta egy budapesti orvos, dr. Bokor Géza, mert véletlenül ő is rákerült a képre s addig nem nyugodott, míg az összes képek a lemezzel együtt birtokába nem kerültek.

Négy magyar ember ül együtt a »Post-hof«-ban a reggelinél és természetesen, hogy itt is politizálnak, ha nem alsóznak. Az egyik egy debreceni jó képű magyar épen így szó-nokolt: Hát bizony én ha valahol összekerülnék a vén Fejérváryval, megmondanám neki a véleményem magyarául, mert amit ez a vén generális művel az bizony hazaárulás... Az asztal mellett pedig éppen akkor halad el egy fess öreg ur ki Hieronim Károlylyal beszélget és honfitársainak megjegyzését mosolylyal hallgatta...

Valaki pedig a négy politizáló magyarnak azt mondja: »itt van Fejérváry.« A debreceni civis pedig megnézi és fejét csóválva azt mondja: »Szép szál ember, de remélhetőleg csak nem hallotta a mit mondottam!...«

TÁVIRATOK.

Kanovics püspök-plébános meghalt.

Budapest, aug. 4. A székesfővárosi katolikus papság doyenje, Kanovics Béla Mór józsefvárosi plébános ma éjjel meghalt. Mikor ma reggel 7 órakor szokás szerint a reggelit szobájába vitték, halva találták. Kanovics már hosszú idő óta betegeskedett, úgy hogy már tavaly felmentették a budapesti esperesi teendőkhöz alól; néhány nap óta már a szokottnál is rosszabbul érezte magát, úgy hogy hosszabb tüdőlése elutazni szándékozott. Szándékát megelőzte a halál. Kanovics több mint 25 éve a VIII. kerület plébánosa; azelőtt ugyancsak a VIII. kerületben káplán volt. Apát, majd Bogisich halála után főesperes volt és a mult évben címzetes püspökséget is kapott. A fővárosi törvényhatóság bizottsági tagja és a józsefvárosi kör alelnöke volt. Hetvenhárom éves kort ért. Temetése valószínűleg vasárnap délután lesz. A főváros a kerepesi-uti temetőben diszsihelyet fog rendelkezésére bocsátani.

Az orosz forradalom.

Berlin, aug. 4. A Laffan-ügynökség jelenti Pétervárról: A forradalmi propaganda egyre nagyobb hullámokat vet. A mai nap a tisztképző-intézet két növendéke Krasznóje Szeloban, egy lövészezred táborába forradalmi tartalmu röpiratokat szórt el. A katonák jelentést tettek tisztjeiknek és a tisztképző-intézetben a rendőrség vizsgálatot tartott, de semmi gyanusát nem talált. Az intézet igazgatója azonban újból vizsgálatot indított és ekkor az intézet gyógyszer-tárában teljesen felszerelt nyomdát fedeztek fel nagyszámu, már kész izgató röpirattal. Szigorú vizsgálatot indítottak, hogy megtudják, kik vettek részt ebben a titkos nyomdában.

A balkán konfliktus.

Konstantinápoly, augusztus 4. A porta közölte az ententehatalmak nagyköveteivel a szalonikii váli je-

lentését, mely szerint bolgár rablók megtámadták Derbacs falvát (Doizan kerüle) és 39 mohamedánt, köztük egy 12 éves fiút megöltek. A hatóság intézkedett a rablók elfogása iránt. Mokrina és Mokoros falvak több kompromittált lakóját letartóztatták.

A háború.

London, aug. 3. A manduriai orosz hadseregben járvány pusztít, míg a japán sereg egészségi állapota kitűnő. Észak Koreában olyan nagy áradás van, amilyen már évek óta nem volt. A Jumen-folyó összes hidjai elpusztultak, az utak járhatatlanok. Manduriában a két ellenséges sereg előérsei sok helyen egymástól csak ezer méternyire állnak.

New-York, augusztus 4. Witte tegnap automobilon bejárta a várost. A lakosság mindenütt nagy óvációkkal fogadta, különösen az orosz negyedben. A börzén is megjelent és az üzlet megszűnt, a tőzsdetagok Witte köré gyülekeztek és úgy ünnepelték. Witte ma újra határozottan megcáfolta, hogy ő azt állította volna, hogy nem viselietik bizalommal a tárgyalások eredményére nézve és kijelentette, hogy ő semmi ilyet nem mondott és soha olyan kijelentést nem tett, amelynek ezt az értelmet lehetne tulajdonítani.

KÖZGAZDASÁG.

A »Hermes« Magyar Általános váltóüzlet Részvénytársaság, Budapesti heti jelentése a tőzsdeforgalomról és a pénzücről

Budapest, augusztus 3.

A helybeli tőzsde a lefolyt hét elején szilárd volt. Indító oka ennek ama kedvező hírekre vezethető vissza, melyek az orosz-japán béke alkudozások felett keringtek, valamint Witte orosz miniszterelnök párisi tárgyalásai, melyek garantiát nyújtanak arra nézve, hogy Oroszország a hadisarc fizetésére szükséges összegeket francia tőke segítségével az ottani pénzügyintézetek közbenjárásával fogja fizethetni. Szintugy befolyásolták a fent említett kedvező fordulatot még az osztrák hitelintézet kedvező mérlegének hírei, nemkülönben a pesti magyar kereskedelmi bank közzétett kedvező félévi bilanza. A 4°/_o-os magyar koronajáradék valamint záloglevelei iránt is az érdeklődés némiképen emelkedett.

A helyi értékek közül főleg Danubius hajógyár részvények, melyek 15 koronával emelkedtek budapesti közuti vaspálya részvény és az összes téglagyári papírok az érdeklődés folyton nőtt.

A hét vége felé a cukor áratetemes hanyatlása, valamint nagyobb párisi fizetésképtelenségek a külföldi tőzsdékre rossz hatást gyakoroltak és ezáltal a vezetőpapírok árfolyama 2-3 koronával csökkent.

A pénzücrön változás nem történt.

A lefolyt hét legnevezetesebb árfolyamváltozásai a következők voltak: július 27. augusztus 3. 4°/_o-os magyar koronajáradék 97.—97.10. Magyar általános hitelbank részvény 782.—783.—. A rimamurányi vasmű részvény 550.—552.—. Danubius hajógyár részvény 200.—214.—. Budapest közuti vaspálya részvény 570.—577.—. Budapest városi vilamos vasut részvény 514.—515.—.

REGÉNY CSARNOK.

A fekete boríték.

Németből: Körmöczy Ernő. 51.

IX.

A herceg halála.

Egy órával később Benedek, Spavento, Ricordi és Medina a hercegnél gyűltek össze. Magához hívatta valamennyit.

A Palmári egy térképekkel meg rakott asztal mellett ült. Arca halvány, tekintete sötét volt.

A mint cinkostársai helyet foglaltak az asztalnál, szigorúan nézte végig őket.

— Uraim, — szolt hozzájuk komolyan, — hogy ma ide magamhoz kérttem önöket, azért történt, mert nem akartam bucsuzás nélkül távozni.

Mind a négyen meglepődve tekintettek rá.

— Elhagyom önöket, — folytatá, már holnap és pedig örökre.

— De hisz az lehetetlen!

— Elhatározásom megmásíthatlan, — szolt a herceg, miközben elutasítólag intett kezével. Még egy jó tanácsot akarok bucsukép adni.

Elhallgattak. A négy férfi jelentősen pislantott egymásra s a herceg folytatá:

— Ünnepeles pillanat ez, — elvesztünk, ha még sokáig késünk. Ön Medina tegye pénzzé mindenét és haladéktalanul siessen oly országba, hol a váltóhamisítók nem üldözik többé.

Aztán Spavento-hoz fordult.

— Te fuss Havreba. Vitorlázz át Amerikába s ne térj vissza Franciaországba többé.

— De mire való mindez? — kiáltá Ricordi meglepődve.

— Önhöz is van szavam. Szedje össze gyémántjait, ha ugyan valódiak, értékesítse Olaszországban s fusson, a merre lát.

Végre Benedekhez fordult.

— Ön ugys elillant volna már, ha vissza nem tartom. Siessen tehát most az első vonattal messze idegenbe. De hogy meg ne szólják urukat, ime e borítékban mindnyájuk részére akkora összeg, hogy abból nyugodtan s tisztességesen meg fog-nak élni. Fogadják e végkielégítést s ne késsenek soká!

Azok egyenkint átvették az összeget, elbucsuztak s magára hagyták a herceget.

Alig, hogy eltávoztak, a herceg író asztalhoz ölt s írni kezdett.

Boszorúságok.

Csak nem rég ismertem meg fiatal. s tudod miként gyűlöl. Életemre tör. Legyen kedve szerint.

Germaine! Pár pillanat múlva az örökkévalóságba térek. Sirom széléről könyörgök hozzád.

Ez a gyermek, a kit nem is ismertem, ki talán szerethetett volna, — de gyűlölt, oh ne tudja meg, ki voltam én!

Egy haldokló esdekel hozzád összetett kezekkel. Te nem veted meg utolsó óhaját.

(Folyt. köv.)

Felolós szerkesztő:

DUGOVICH IMRE.

Laptulajdonosok: AZ ALAPÍTÓK

Tanonc kerestetik.

Egy fiu tanonc felvétetik Weisz Sándor kefekötő műhelyében — (Kölesy-utca, Sümegi féle ház).

Kézpénzkölcsönt

bekebelezés mellett 3 $\frac{1}{2}$, 4, 4 $\frac{1}{2}$ % kamatra, földekre, házakra, 5, 6, 7% kamatra vidékre is bárhova gyorsan folyósíttató. Személyhitelt minden hitelképes egyénnek három nap alatt. Privátépítést aznap 8% kamatra.

Tarácsky Ferencz

bankbizományos

Budapest, Rottenbiller utca 5/B. válaszbélyeg.

KIS HIRDETESEK.

Minden szó 3 fillér Vastag betűkből 6 fillér Legkisebb hirdetés 30 fillér

Beltéren jutányosan két külön bejáratu utcái burorozott szoba azonnal kiadó. Ugyanott izletes házi koszt is kapható. Bővebbet a kiadóhivatalban.

Cimbalmozni tanít jutányos feltételek mellett Balázs József cimbalom tanító VI. kör, Kálmán u. 309 szám.

Kiadó üzlethelyiség. A főtérhez közel igen forgalmas helyen nagy üzlethelyiség kiadó. Cím a kiadóban.

Vesz használt tankönyveket

regényeket és zeneműveket az Antikvárium könyvkereskedés szabadkán szemben a gymnasiummal. A világhírű „Progress” cigarettá hűvely főraktár Nikotin men es egyiptomi papír 100 hűvely egy doboz csak 9 kr., a legfinomabb egy doboz csak 11 kr. Levélpapír, írószersz. Irodai felszerelések bámulatos oleók Kölesyön könyvtár havi díja 30 kr egyedül az Antikvárium könyvkereskedésében. Képes levelező lapok nagy választékban csak 1 kr drbja az Antikváriumba.

Varró leányok figyelmébe. Tanuló leányt keresek honvéd ruha elkészítéséhez. Aki már a varrásban jártassággal bír előnyben részesül. Cím Fazekas János férfiniszabó VI. kör, Tompa-utca.

Főtérhez közel egy nagyobb udvari helyiség, mely alkalmas ipartelepnek kerestetik. Cím a kiadóban.

Korcsmahelyiség az új dinnye piaczon, a Széchenyi-térre :: :: bérbe adandó. Bővebb felvilágosítást nyújt a kiadóhivatal.

2 segéd

kerestetik

kézmű- és divatáru üzletembe, kik a magyar és szerb nyelvet birják. Önálló eladás kívánatik. 100 korona havi fizetés. Cím a kiadóhivatalban.

Amerika Utazás Havából minden szombaton

Francia Linie.

Kényelmes, gyors utazás, kitűnő ellátás borral és liqueörrel. — Utazási jegyek minden állomásra, az összes amerikai vasutvonalakra, eredeti arakban. Bővebb felvilágosítást nyújt díj- és bérmentesen:

Francia Linie Bécs,
— IV., Weyringergasse 8.

Üzlet kiárusítás!

Értesitem a t. vásárló közönséget, hogy a raktáron levő összes arumát egészben vagy részben

minden elfogadható árban kiárusítom.

A raktár áll: Szövet szoknya, blouse, karton, zephir, batist, mosó- és szövet-pongyolák, gyermek-ruhák, női ing és kötenyek, továbbá szövet, mosó és batist kelmék, melyet méter számra is igen olcsón elárusítok. A n. é. közönség b. pártfogását kérve, vagyok

tisztelett l

Faragó M.

(Edénypiac)

o o o A o o o o o o

egyei Napló"-ra
nap lehet előfizetni

világhírű

Valódi Növény

csak „KATONA-féle” „K. A.” védjeggyel!

Ovakodjunk tehát hatás nélküli külföldi utáztatok megrendelésétől és kérjük határozottan csak egyetlen valódi gyártmányu KATONA-féle igazi Növény Essencia-Fluidot, mely 12 üveg 4 kor., 1 üveg 40 fillér.

Minden olyan FLUIDOT, melyen nem áll rajta Katona név, vissza kell utasítani, mivel hamisított.

Budapesten: Török József gyógyszerháza;
Kapható Szabadkán: Katona Agoston gyógyszerész Gsernovits-utca; Wachsmann Jenő gyógyszerész Széchenyi-tér; Zalán Béla droguistás Kossuth u; ifj. Hoffmann József gyógyszerháza III. kör Zimonyi ut.

Megvizsgálva és véleményezve!

Két elegánsan BUTOROZOTT SZOBA istállóval,

a Kossuth-utca közelében

azonnal kiadó

Bővebbet a kiadóhivatalban.

Eladó szőlő.

A várostól gyalog 1/4 órányira fekvő 7 $\frac{1}{2}$ kapa halasi szőlő, rizling és csemegével beültetve és teljesen karózva, rajta egy lakházzal és budárházzal, szabadkézből eladó. Bővebbet a kiadóhivatalban.

8664. sz. 1905.

Temesvári vásár-hirdetés.

Az idei temesvári szt.-Jakab

országos vásár

f. évi augusztus hó 10-től bezárólag
augusztus hó 14-ig fog megtartatni.

Mindenféle állat felhajtása

az országos vásárra augusztus hó 10-től
csütörtökön reggel 5 órától kezdve

meg van engedve.

Temesvárott, 1905. évi július hó 7-én.

A városi főkapitányságtól:

Bandl Rezső, főkapitány.

Bánati lo-, szarvasmarha-, juh- és sertésvásár.
Gyümölcs-, mezőgazdasági, kereskedelmi- és iparvásár.

Wagner M. féle nevelő- és tanintézet

nyilvánossági joggal, Rákospalotán,

(Budapest mellett, vasúti, posta-, távirat- és telefon-állomás).

Az intézet nyilvános nyolc osztályu főgymnasiumában, polgári és elemi iskolájában a tanév szeptember hó 1-én kezdődik.

A kiállított bizonyítványok államérvényesek.

Az intézet öt holdnyi parkban, egészséges helyen fekszik. Az ellátás mintaszerű.

A növendékek lehetnek bennlakók és bejárók.

Értesítővel szolgál

az igazgatóság.

Ma már minden ember tudja, hogy a világhírű

Valódi Növény Essencia-Fluid

csak „KATONA-féle” „K. A.” védjeggyel!

Páratlan — nélkülözhetetlen — elérhetlenül megbízható

nagy gyógyhatásu házi gyógyszer. Gyorsan gyógyít minden

gyomor rendetlenséget, megszüntet gyomor- és hasgörcsöt

Kitűnő szer minden gyengeségben, étvágytalanságban stb

Gyorsan étvágyat gerjeszt, így a test erőfokozódását — a

test súlyának növekedését idézi elő, az egész idegrendszert

megerősíti. Mint külszer, fényesen bizonyult kőszvényből

csuznál, tagszagatásnál stb.-nél.

Megvizsgálva és véleményezve!